

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramele

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Vien'a 8 Augustu 8 6re 10 min., sositu in 8 la 2 6re n6ptea, primitu in 9.

„Comitetulu centralu pentru serbarea la momentulu lui Stefanu celu mare a decisu, facia cu situatiunea critica actuala, amanarea festivitatii pe 15/27 Augustu 1871.

Presiedintele Teclu.“

Vien'a 6 Aug., sositu numai in 8. In lupt'a dela Weissenburg multimea prusianiloru invinse divisiunea gen. Douai, 500 francesi prinsi; 6r' in partea prusianiloru perderi cumplite (ungeheure Verluste).

Parisu 5 Aug. Eri divisiunea de infanteria a gen. Douai, statat6ria din 3 regimente si una brigada usi6ra de cavaleria f6 atacata de poteri f6rte considerabile dusmane. Dupa una lupta de mai multe 6re francesii s'au retrasu. Ei domin6za lini'a Bitché (langa Weissenburg). Patru tunuri dorovaité au lasatu francesii in manele dusmanului. Generalulu Douai e mortu. Mac-Mahon -si concentreza trupele tare in pusetiune. —

Din fuintana prusiana:

Berlinu 7 Aug. (oficialu). Dupa impartasiri din Mainz 6 Aug. s6r'a gen. Goben i a succesu dupa o lupta infricosiata a impugna positiunile dusmane de pe inaltimile de catra apusulu oras. Saarbr6cken, unde se prinsera mai multe sute francesi din corpulu gen. Frossard. Finea luptei urm'a numai dupa deplin'a innoptare. Dusmanulu -si acoperi retragerea cu focu tare de tunuri. Perderile din ambe partile suntu f6rte mari.

Mainz 7 Aug. 4 1/2 demin6tia. Princip. de cor6na report'a regelui Wilhelm din 6 Aug. s6ra una bataia victori6sa asupra francesiloru sub Mac-Mahon, a carui armata 6r' adausa. Germanii luara francesiloru doi vulturi (acere) siese mitraileuse (machine esplodat6rie), vreo 30 tunuri si prinsera vr'o 4000 francesi (?). Gen. Bose f6 ranitu. Ambele armate suferira mari perderi. —

Basel 8 Aug. Armat'a de sudu germana, dupa sciri pruse, au trecut Rinulu. Principele de cor6na alu Prusiei inaint6za catra Nancy. Regele Prusiei si a mutatu cortelulu generalu la Kaiserslautern. — „Kr. Ztg.“

Parisu 7 Augustu. Retragerea maresialului Mac-Mahon e regulata.

Parisu 8 Augustu. Imperat6s'a intr'o proclamatiune atingundu nefavorabilele succese ale belului prov6ca la soliditate reparat6ria si la unire, dechiarandu, ca ea va fi cea d'antaia pentru apararea Franciei.

Metiu 7 Augustu. Se ast6pta mane aici o batalia mare. Departementulu Seine e dechiaratu in stare de asedia. Unu decretu imperatescu conchiama camerele francese pe 8 Augustu. Altu decretu chiama suptu arme pe toti civii apti de a purt'a arme, dela 31 pana la 40 ani, alu treilea decretu insira pe toti civii dela 30 ani in diosu in gard'a mobila.

Parisu 6 Augustu. Unu vaporu francesu a gauritu unu monitoriu prusianu in fundu.

Altu telegramu alu „Gazetei“.

Vien'a 8 Aug. 5 6re, sositu in 9, 3 6re.

Mac-Mahon f6 respinsu la W6rth. Gen. Frossard f6 respinsu dela Saarbr6cken, de aceea armat'a francesa si a lasatu positiunea. Napoleonu semnalisa retragere in miscare ordinata si concentrarea armatei. Francesii suntu f6rte iritati. Consiliulu ministerialu permanentu. Stare de asedia preste Parisu. Camerele conchiamate pe mane. Se emisera prolamatiuni. Toti cari potu purt'a arme pana la 40 ani suntu chiamati in laintru prin decretu. Batali'a decedat6ria se afla in ajunu. —

Brasiovu 9 Augustu 1870.

Aruncandu unu prospectu fugitivu preste pusetiunea de facia a stateloru Europei, ni se infaciosiata una pornire totu mai seri6sa a lucrurilor. — Angli'a refusa a se engagia la actiune pacifica cu celelalte poteri neutre si lordulu Russel in camer'a lordiloru a prezentatu proiectu pentru conchiamarea militieloru, cerendu creditu pentru marirea midiul6celoru ofensive, vrendu a mai conchiamata 20 mii sub arme. — Itali'a concese facultatiloru a intra in armat'a franca c'a voluntari, pana candu va pasi si ea, ea arm6za tare. — Ispani'a inclina la unire iberica si regele Portugaliei vre a primi acum cor6n'a Ispaniei, candu aliantia latina se complect6za. — Rusi'a totu impinge catra apusu trupe, care se concentra la Scuczin marginea prusa, dar deminte propusulu, ca vre a face invasiune in Romaniaa. — Turci'a ocupa Bosni'a cu trupe pana catra Dunare. — Serbi'a, Greci'a se inarm6za cu totuadinsulu, Romani'a inca -si ecercita poterile.

Austro-Ungari'a nu sta pe locu, „Vorst. Ztg.“ sta bunu pentru scirea, ca s'au tramisu oficiri de genia spre a se apuca de intarirea liniei apei Inu, in Austri'a apusana, unde Bismark apromise Bavariei Salisburgu pentru conclucrare in belulu acesta; recun6sceri pe muntii gigantici si Fichtel. — T6te foile provinciale mai scriu, ca se facu pregatiri de stare belica — neutra — cu cumparare de cai, dispusetiuni de transporturi, cantonari in partile nordului si plane de mesuri. Se procura midiul6ce de totu feliulu; denumirile comandantiloru de campania pana si la chargele inferi6re se afla subscribe; comandantii rezerveloru se capete ordine sigilate, c'a prin telegrafu indata se ecsecuteze mobilisarea. La graniti'a Galitiei se intetiescu intariturile; batali6nele de venatori din Dalmati'a vinu in Stiri'a, militi'a e conchiamata, provisiune de cai se face etc.

Polonii 6r' se misca, Rusi'a aduce ostiri catra Galiti'a. Polonii prusieni in ducatulul Posen, candu se rechiamara rezervel, se resculara si numai masse de trupe nadusira incercarea, produsa prin unu manifestu alu regimelui provisoriu polonu, care cu ajutoriulu Franciei in intelegere cu Austri'a (?) anuncia restaurarea Poloniei. — Sange curse, se facura arestari si de fosti deputati. — Se punemu in cumpana si inversiunarea belica intre poterile beligeranti la ac6sta stare, si trebuie se devina vercine seriosu pentru momente si mai seri6se. —

Proiectu

pentru modalitatea procurarei midiul6celoru necesarie spre infintiarea si sustinerea unei

Academie romane de drepturi
in monarchi'a austro-ungara.

CAPU I.

Midiul6cele necesarii spre infintiarea si sustinerea acestei academie.

§ 1.

Spre iufintiarea si sustinerea academie romane de drepturi se ceru interesele dela o suma

de siése sute de mii floreni in moneta austriaca, asupra caroru interese se se p6ta dispune pentru acestu institutu in fiacare anu fara de nici o impedeicare.

Se recere deci inainte de t6te unu capitalu de siése sute de mii fl. in m. a. locati fructiferu si neatingiveru.

CAP. II.

Sorgintele, din care se ease suma acesta receruta.

§ 2.

Sorgintele, din care ar' avé se ease sum'a receruta esto:

a) Contribuirea fiacarui romanu din monarchi'a austro-ungara.

b) Ajutoriulu statului.

c) Contribuirile, ori caroru altoru binefacatori.

CAP. III.

Organele, prin care, si modulu, dupa care e de a se procura amentitul capitalu.

§ 3.

Adunarea gen. a Asociatiunei transilvane, pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu va avé:

a) a impune fiacarui romanu locuitoriu in teritoriulu ei oblegamentulu moralu, de a contribui dupa puteri spre scopulu acest'a;

b) a roga in cointelegere cu Asociatiunea romana din Aradu si impreuna cu acest'a pre inaltulu regimu pentru esoperarea unei sume potrivite din tesaurulu statului pre sém'a infintiandei si sustienendei academie;

c) a recuirá pre celelalte d6ue Asociatiuni sorori din Aradu si Cernauti, c'a si densele se lucre asemenea, la romanii din teritoriale loru, apoi pre acea din urma, c'a si dens'a se c6ra ajutoriu spre scopulu acesta dela regimu;

d) a emite unu apelu catra toti iubitorii de progresu spiritualu din alte staturi, rugandu pre acestia, c'a se ne vina spre ajutoriu;

e) a impune comitetului seu, c'a acel'a nu numai se ecsecute t6te acestea in t6ta promptitudine, ci se si lucre dupa cum va afla mai bine si mai corespundietoriu scopului din t6te poterile, atatu nemidiulocitu, catu si prin celelalte organe ale Asociatiunei, intrebuintiandu t6te midiul6cele ertate, spre procurarea capitalului recerutu.

CAP. IV.

Organulu insarcinatu cu primirea si administrarea baniloru daruiti.

§ 4.

Comitetulu Asociatiunei romane transilvane din Sibiiu va avé de a primi bani daruiti si indrepitati catra densulu, séu nemidiulocitu de catra daruitori, séu midiulocitu prin organele celelalte ale Asociatiunei, au prin comitetele numiteloru Asociatiuni sorori; va avé de ai cuietá, de ai trece si ai face evidenti intr'unu registru separatu; de ai locá din luna in luna spre fructificare pre langa securantia necesaria; de a publica din luna in luna sumele incurse dimpreuna cu numele daruitoriloru, si in fine de a face aratare despre totalitatea baniloru incursi spre scopulu acesta la fiacare adunare generala a Asociatiunei.

CAP. V.

Timpulu, candu, loculu unde si factorii activi prin cari va fi de a se infintiá si a se sustiené academi'a.

§ 5.

Dupa ce se va fi procuratu capitalulu de siése sute de mii fl. v. a., se va aduce la cunoscinti'a publicului acésta intemprare imbucuratória prin comitetulu Asociatiunei transilvane, si numai decatu se voru face pregatirile necesarie spre infintierea si sustinerea academiei. Se voru pune adica tóte trei Asociatiunile romane in cointielegere si pre temeiulu acestei cointielegeri se va conchiama una adunare generala din contributori la unu locu anunitu, unde se va luá obiectulu acesta la desbatere, si prin pluralitatea voturilor de $\frac{2}{3}$ se va fipsa timpulu, in care, si se va alege locul, unde va fi de a se asedia academi'a, apoi totu asia se voru satori si regulele necesarie spre sustinerea ei.

CAP. VI.

Modulu cointielegerei cu cele dóue Asociatiuni sorori.

§ 6.

Tóte conclusele aduse in caus'a acést'a au de a se impartasi amentiteloru dóue Asociatiuni sorori cerenduse parerea acelora despre ele.

Sibiu in 17/29 Iuliu 1870.*

Acestu proiectu se propune de catra comitetulu Asociatiunei spre acceptare din partea adunarei generale din Naseudu; ceea ce asteptamu cu mare incordare. — Red.

Brasiovu 20 Iuliu v. 1870.

(Capetu.)

Déca vomu parasi pamentulu celu solidu alu legei positive, fia aceea oricatu de rea si oricatu de neacomodata cu impregiurabile locale actuale, atunci amu datu frenu liberu si deplina libertate fantasiei, care in foculu si sborulu seu celu rapede ar' inventa o sistema, care n'are de scopu alta decatu a resturna ordinea actuala a lucrurilor si de a pune o organizatiune cu totul noua in locu, in fine intru unu cuventu de a ingropa constitutiunea cea mai democratica, si de a o substitui prin nisce petecituri baltiate. Totu de odata s'ar deschide usi'a si port'a la abusuri si arbitria. — Se caute fiasce-care membru in sfer'a sa, cá se padiésca legea cu tóta esacitatea si cu tóta santiani'a, ca-ci nimene nu póte ignora o lege, cu atata mai pucinu o póte modifica, decatu numai corpulu legiutoriu. Ecsecutiv'a nu póte face modificatiuni in legile fundamentale, cu atat'a mai pucinu in cele particulare; ci ecsecutiv'a este datória a pune in lucrare legile aduse de corpulu legiutoriu cum suntu ele, apoi fia ori ce va fi.

In sensulu acesta scrisera si auctorii articl. pomenitu din „T. R.“ 89 din an. 1868, cari cá profesori, negutiatori si juristi, cum se spune in elu, inca portara urmatóri'a vorba:

„Se vedemu acum, cum e organizata beseric'a si scól'a in Brasiovu? si anume cele dóue comune (din schei si din cetate), care se privescu cá proprietarii gimnasiului. Pentru fiacare eesista unu comitetu (séu representatiune) si din fiacare suntu alesi (numai de catra comitete cate siese membri, cari intruninduse forméza efori'a gimnasiului si a scól'eloru normale, si acést'a privinduse (in puterea „Legamentulu“ dicu ei) cá corporatiune de sine statatérie -si face statutele sale, dupa care conduce lucrurile scolare. Acést'a dupa parerea nóstra **nu** e tocmai*) constitutionalu si aduce cu sine multe neintielegeri. Dara „legamentulu“ trebuie se lu padimu dicu membrii actuali ai eforiei. Da, inse acést'a nu e in contra principiiloru din statutulu sinodulu eparhiale, ci se póte aduce prea usioru in consunantia cu acést'a. Dara póte ca nu voiti o organizatiune scolaria dupa numitululu statutu, ci o stare exceptionale. Bine, aratati odata chiaru si pre intregulu legea, dupa care voiti se purcedeti cu scól'a aici in Brasiovu, publicati odata statutele organizatiunei eforiali, ficsati drepturile ce vi le atribuiti asupra scól'ei si a profesoriloru si déca sínódele parohiale

*) Ba nici decatu. — Ref.

voru aprobá (respective voru tacé) aceste statute, si episcopulu, respective sinodulu eparhialu le voru incuviintia, atunci va sei ori cine de ce are se se tiena. Atuncea nu va mai dice nimenea, ca efori'a lucréza dupa arbitriu, séu cum ii sufla unulu séu altulu dela spate, éra invetiatorii si profesorii voru sei ce oblegaminte si ce drepturi au. Atunci va fi pace, ca-ci: clara pacta boni amici seu: Kurze Rechnung lange Freundschaft.

Cei subscrissi in protestu dimpreuna cu alti brasioveni.*

Lumea dicea atunci, candu au aparutu articlulu acesta, ca elu au esitu din condeiulu si din crerii domnulu Dr. Ioane Mesiota. Domnulu Mesiota se va lepada si de fetulu acesta alu seu dela 1868 dicundu, ca dsa nu se aflá in Brasiovu pe candu se petreceau acestea prin Brasiovu, ci se aflá la Iasi cá se faca concursulu pentru catedra dela Iasi, ca-ci pe atunci era dsa machnitu, ca adenca-i intieptiune si sciintia nu era destulu de remunerata si considerata.

Asemenea si in anulu trecut, candu -si dase dimisiunea. Si acestea suntu schöne Worte ohne Sinn, womit man die Einfältigen bethören kann?

Firesce dsa se tiene de dicál'a aceea: honores mutant mores, adica postulu schimba caracterulu s'au interesulu pórtá fesulu. Tempora mutantur nos et mutamur in illis, impregiurarile se schimba si noi inca ne schimbamu. Acuma cine-i teoreticacstru si la cine se potriveşce povestea din Numantia?

Ne place si aflamu de matura convictiunile espresse in art. mentionatu si asteptamu dela maturitatea indivisiloru, cari le manifestara, cá se lucre si pentru a le preface in realitate.

Unu alaturatu la cei de susu.

Sibiu 7 Augustu. Una circularia din si-dinti'a consistoriulu archidiecepsanu tienuta in 22 Iuliu a. c. adresata catra cleru si poporu gr. or. convóca congressulu nationale besericescu pe 1-a Oct. 1870 pentru organizarea metropoliei. Pentru 30 deputati besericesci se defigu 10, pentru 60 mireni 20 cercuri de alegere. —

Clusiu 7 Augustu. Comandantulu batalionulu de honvedi de aici a primitu ordinu dela ministeriulu pentru aperarea tieriei a conchiama indata rezervistii si recrutii din 1870. Se astépta numai pentru Clusiu vreo 800 honvedi (aici in Brasiovu se prepara la vreo 400 incaltiaminte pentru honvedi. — R.). Pe drumulu de feru Clusiu-Oradea se astépta transportare de cái. Trenulu de greutate inse fú impededatu la Egeres prin o derimare a calei ferate —

Din marginea Campiei 16 Iuliu 1870.

Suum cuique.

(Urmare.)

Acum se vedemu, ce a fostu caus'a, de romanii tierani ai nostri dela stergerea iobagiei incóce, in decursu de 22 de ani, in privinti'a starei materiale in comitate si in scaunele secuiesci au tienutu totu numai mersulu racului, au vendutu, partea cea mai mare dintre ei, pamenturile parte la fostii domni ai lor, parte la arendatori crestini si taiati impregiuru, parte indiumetatiendu-si pamenturile éra numai prin vendiare, au scapatatu in genere si in ducerea economiei de animale domestice.

Ei cá iobagi fusesera legati de brazd'a fostiloru sei domni de pamentu; — preotimei nóstre, din cauza, ca au fostu timpuri, candu romaniloru dupa lege nu le éra ertatu a amblá la scóla, ba chiaru si fii preotiloru erau scosi din scóla, care lege e asemenea acelora de acuma, cari tientescu la desnacionalisare si ducu la maghiarisare, — mai in genere ei lipsiea invetiatur'a ceruta, nu éra nici in stare si nici nu i era campulu deschisu, cá se-si póta desfasiurá activitatea spre a lumina poporulu. Ei dara — fostii iobagi — devenira liberi cá ómeni neprecepti, nu potura resista vicleniloru si rafinariiloru jidaniloru.

Erá detorinti'a preotimei nóstre, cá dupa ce prin stergerea iobagiei i se deschise campu liberu, cunoscundu defectuositatea séu partea cea debile a poporulu, se fia inceputu a desfasiura una activitate démna de parintii suftetesci si de pastori

versandu lumina in poporu si desteptandulu prin invetiaturi dupa spiritulu si cerintiele timpului. Cu durere, dara trebuie se dicu, ca preotimea nóstra in parte mare nu au coresponsu chiamarei sale, a remasu indiferenta si nepasetória in directiunea asta — si culp'a cade in prim'a linia asupra multoru domni protopopi, cari inca stau in contactu cu poporulu, prin urmare au fostu si suntu cunoscuti cu tóta starea lui, si cá ómeni cu mai multa invetiatura trebuiea in calatoriile domniiloru sale in tracturile protopopesci se fia lasatu urme fericitérie, dara:

Candu -mi dice mie unu parochu, audiendu svaturile date de mine poporaniloru sei: de astea invetiaturi ar' avé lipsa poporulu nostru, dar' noi preotii n'amu invetiaturu multu, si nu ii potemu tiené invetiaturi de astea; — apoi domnu protopopu, de cate ori a fostu aici si in alte sate, nu -si a deschisu nici odata gur'a se vorbésca ómeniloru asia ceva?

Candu unu jude procesualu — szolgabiró — neromanu, tractá mai in anii trecuti cu poporulu romanu — cerculu intregu consta din sate romanesce — in unu modu de totu tiranicu si infioratoriu, comitea cele mai neandite abusuri, catu vaietele ómeniloru erau multe! dicundu, ca unui dnu parochu romanu din comuna in locuinti'a acelu jude procesualu, ca se arate abusurile aceluia la locurile mai inalte fara sféla, -mi respunse: elu — judele procesualu — sta bine cu domni proprietari de aici, apoi stricandume eu cu elu, me stricu si cu domni si asta nu vréu.

Candu locuitorii unui satu tare aprópe de orasiu -si vendu mereu pamenturile la orasiani si devinu calici, fara cá dintre 2 protopopi din orasiu, avendu amendoi poporani acolo, se fia esitu unulu verunadata la satu si se le dica: ómeniloru! aveti grigia, ca traimu in timpulu de facia in scumpete mare, care nu este sperantia, ca va scadá, ci este temere, ca va cresce inca cum a crescutu mereu in anii de curendu trecuti, ca pamentulu nu cresce cum crescu plantele d. e. pomii, arborii etc., ómenii inse se inmultiescu, precum vedemu, ca s'au inmultitu numai dela 1848 incóce; — ca este cu greu de a cumpera alte pamenturi, déca scapa omulu odata, care le are, — muierile satene se nu amble dandu banii cei scumpi in bolte pentru trentie de invelitérie si schimburi, cari nu suntu trainice, si ele se-si tiena de detorintia si de fala a le gata la casa, precum s'au gatatu acelea din timpurile cele mai vechi pana la coruptiunea de facia;

Candu in unu orasiu ungurescu cei mai multi locuitori romani vorbescu a casa, in mergere si in întórcere dela s. beserica pe ulitia ungurescu, multi nesciundu bine romanese, unde déca nu mai de multu, celu pucinu de 40 de ani incóce s'ar fi potutu redica o scóla romanésca cu 2 clase pentru prunci, cu 2 invetiatori bine salarisati si éra una scóla de fetitie, déca ar' fi fostu activitate in dnii protopopi, dara scóla nu este nici astadi si copii locuitoriloru romani trebuie se incépa a invetia in scóla ungara limba unгурésca, care si dela parenti o sciu mai bine cá cea materna;

Candu altu domnu protopopu din altu orasiu facutu atentu, ca atatu in scóla rom. cu 2 clase de acolo, catu si in curtea scólei si in gradina este necuratiani'a cea mai mare si ca lemnele din gradina se potu fura, remanendu usi'a gradinii de catra ulitia si preste nópte totudéun'a descuiata, si ca dsa cá inspectoru superioru de scóla se dispuna delaturarea acestoru defecte, -mi dice: „lasame domnule, ca eu amu si alte treburi, nu potu ambla dupa nemicuri delea“;

Candu unu domnu protopopu facutu atentu, ca preoti de ai sei tienu liturgia (ce amu vedintu cu ochii mei) in beserica in dumineci si serbatori incaltiatu in opinci, vinu la orasiu asia incaltiatu, suntu cu stare buna si au a casa caltiuni, cari póte ii incaltia numai, candu se ducu la Blasiu séu la Sibiu dise: „déca si apostolii au amblatu in opinci“;

Candu unii dni protopopi din ambele confesinni romane, recomanda si astadi pentru interese personali la cursulu preotiei individi neapti si cu moravuri necorespondiatérie, pentru ca potu numai produce testimonii din óre care clasa castigata numai pentru bani si in fine, candu ómeni -si sfarma capulu lucrandu cate unu articulu pentru foile publice, din care inca se póta invetia ceva poporulu si se se póta destepta, si audu din gur'a unoru dni protopopi: „astai bunu articulu“ vedu inse, ca nu facu intrebuintiare de elu, ci lu punu ad acta, nici mai aducundu-si aminte de elu: apoi stamtu departe de a poté progresá si prospera! Dar' óre cati mai suntu, cari nici ca cetescu Gazete?! —

Amu auditu din gur'a unoru dni protopopi, ca poporulu nostru este intr'atatu stricatu, catu nu se

mai p^ote indrepta. Ca este stricatu s^eu mai bine dicundu nenorocitu, e dreptu, este dreptu si aceea, ca cam cu greu se p^ote sc^ote din abisulu, in care a fostu lasatu se cadia, dara totusi se p^ote; c^o in- trecuta voiescu a enara unu casu in directiunea asta. —

Eu me dusesemu ante de asta cu cativa ani la unu satu curatu romanescu, unde in diu'a prima audiu o muiere cu copilu pe bratie, ca dise, amaru plangundu, catra una vecina a ei: „fuseiu la Petru (asia se chiam^a a 2-lea carcimariu jidani din comun'a aceia) si chiamaiu barbatulu a casa, da elu mai cer^u glagia de vinarsu, si eu diseiu jupanessii — jidovoice — se nu i mai d^e, ca nu are bani se plat^esca, si asculta cei dise: „-ti av^e voi ceva la casa“, apoi eu ei diseiu: avemu vodoutie bucate la campu, da, d^eca ni le veti lua si elea, ce vomu manca noi si ce voru manca copii nostri la *érna*? da ea totu ei dete vinarsu si apoi eu lu lasaiu acolo“.

Audiu mai incolo dela unii *ómeni*, ca 3 locuitori -si au datu rodulu de cucuruzu din gradinile dela case in satu, unulu de unu caru, doi de cate d^oue care la jidani in detoria pentru vinarsu, dela altii caduti in detorii totu pentru vinarsu luasera jidanii locuri de cucuruzu, holde de grau, prunele de vinarsu si de pe anulu urmatoriu erau cuprinse in astfelu de detorii de jidani. Me convinseiu despre adev^erule acestora si ca locuitorii din comun'a aceea pana a nu veni jidani acolo, st^a bine, erau numai 3 insi cam beutori, carora inse fostii carcimari crestini, pe cari il cotisera jidanii, nu le prea da nici in credintia, — pe bucate pe *óue* — si alte cele toema nu si asia ei nu -si vendea rodurile, pamenturile, nu -si duceau bucatele sc^ose din granariu din gur'a copiiloru, pentru vinarsu si alte meruntisuri nepretio^se, c^o se faca jidaniloru magazine din ele.

La acestea me prinsera fiori, anim'a mi se impl^u de amaritiune si de mila pentru s^ortea aceluor nenorociti, — me hotarii ai abate dela calea g^atita cu curse pentru ei de jidani, incepui a le da svaturi in privintia retinerii dela beutulu beuturiloru spirituose mai cu s^ema in carcime jidovesci, fara totusi c^o se fiu interitatu satenii asupra jidaniloru, fiindu si ei supusi si civi ai statului. *Ómenii* me ascultau vedindu, ca invetiaturile mele le pot^u fi numai salutare, si chiaru aceia cari deviniseru asia dicundu betivi, -mi multiamea, -mi d^edera vorb'a, ca voru incungiura carcimele si in timpu catu amu fostu acolo numai candu si candu vedeamu pe cate unulu in carcime.

Nu au locu dara afirmatiunile, ca poporul romanu este stricatu, catu nu se mai p^ote indrepta, dara trentori'a incubata in unii dintre conducatori trebuie data diosu si inocuita cu barbatia si activitate.

Spre a invetia, destepta si lumina poporul in interesulu seu, in interesulu statului si in interesulu si solidaritatea natiunei c^o corpu intregu ar' fi chiamarea celoru din fruntea poporului. — (Chiamarea intregii intielegintie romane, care inaltata preste pruritul de proselitismu, cu care se compromitu unii spre rusinea seculului si ingretiosierea cititoriloru, ea se formeze in anitele cele nobile o liga a consciintiei, de a impreteni si tigrulu cu mnelulu in interesulu solidaritatii nationale spre scopulu comunu alu culturii si luminarii poporului. La deslegarea acestei probleme se-si arate toti ticalosii de proselitisti activitatea sa, nu in a face turburari si imparechiaru intre frati de unu sange si unu interesu comunu nationalu, cum se facu in locurile, unde stau nesce capete seci in fruntea poporului, cari nu sciu, decatu a desbina si imparechia, in locu de a infrati si pe cei indusmaniti din pucina pricepere. — R.)

Alte inse fapte cari constat^eza numai slabitiune si malitia merita desaprobare din partea fiicarui fiu intiepleptu alu natiunei si tragerea la responsabilitate si ped^epsa din partea superioriloru de ambe partile si din partea inteligentiei blamulu, cu incordarea de a intieplepti ea pe cei nebuni.

Nu pot^u recomenda destulu publiculu cetitoriu cetirea vorbirei deputatului sinodalu Dr. Glodariu tienuta in siedinti' X a sinodului archidiecesanu gr. orientalu 1870 publicata in „Gaz. Trans.“ Nr. 36 a. c. si de repetite ori, care ind^emna cu argumente tari la rumperea cu trecutul. (Va urm^a.)

Discursulu

dlui deputatu E. B. Stanescu,

tienutu in sied. dela 14 Iuliu a camerei Ungariei.

(Urmare.)

Dupa § 61, d^eca vreuna decisiune a derega-

toriloru comitatensi este nedr^epta, se apel^eza asiderea la vice-isp^{an}u. Precum spusei, ac^esta este una anomalia ca si, d^eca judele procesualu s^eu ori care altu deregatoriu suntu alesi prin jurisdictiune, apoi decisiunile loru nu pot^u fi ecsaminate, decatu prin jurisdictiune, asia c^o si la orasie.

§ 65 este iucatuva curiosu. Ac^est'a dice, ca servitorii, d^eca -si implinescu detorintiele loru cu fidelitate, se aplica pre vi^etia. Proiectulu de lege contine una dispusetiune, conformu careia archivarulu inca se numesce pre vi^etia. Eu intielegu si primescu ac^esta dispusetiune. Archivarulu trebuie se fia provediutu cu cunoscintie speciali, pentru ca regularea si ordinarea actelor vechie reclama multu timpu, multa atentiune si multa experientia, asia, ca d^eca, dupa cativa ani, deregatoriu versatu in aceste lucruri ar' fi substituitu, in urm'a n^ouei a legeri prin unu altu individuu nou, ac^est'a ar' produce numai confusiune. Inse, cum se p^ote dice a priori, ca servitorii inca se voru alege pre vi^etia, dar' numai sub conditiunea, ca voru av^e conduita buna: ac^est'a nu o intielegu, ac^est'a este unu lucru ridiculu; ca-ci, d^eca una asemene conditiune absurda nu este necesaria pentru alegerea pre vi^etia a archivariloru: apoi chiaru asia s'ar fi potutu dice si cu privire la servitori, simplu, ca se voru aplic^a si ei pre vi^etia. Este pre naturalu, ca d^eca conduit'a loru va fi rea, voru fi destuiti din posturile loru.

§ 66 dispune, ca acei individi, cari suntu persecutati prin una actiune criminala, nu pot^u fi alesi in comitate. Ac^est'a inca este una n^oua restrictiune a libertatii individuali si cetatienesci. Nici chiaru cele mai draconice ordinatiuni nu admitu, c^o cineva, fara de probe si inainte de a fi condamnatu, se fia consideratu de blastematu, culpabilu, s^eu criminalu. Cu t^ote aceste, §-lu din cestiune vatama on^orea cetatianului numai din caus'a, ca vreunu inimicu personalu alu seu a avutu placerea de a'lu denunci^a in diu'a de alegere s^eu mai inainte.

La noi nu e regulata procedur'a penale. Concedu, ca se voru af^la *ómeni*, cari intielegu cestiunea astfelu, ca numai atunci ecsiste actiune criminala, candu tribunalulu, terminanduse investigatiunea, ordin^eza inactiunarea. La noi inse, in lips'a de procedur'a penale, nu este asia in praxe, precum e statoritu in dreptulu austriacu penalu si in procedur'a lui, ci, de comunu, la noi se intempla, ca *óre* cineva face una denunciare criminala la registratura, despre carea apoi se i^e actu, si procurorulu generalu, dupa procedur'a sumaria, cit^eza numai decatu pre celu denunciatu, se asculta martorii, se autentica fasiunile si tribunalulu aduce indata sententi'a. Acum, d^eca legea dispune, ca nimene nu p^ote fi oficialu, care st^a sub actiune criminala, atunci ac^esta dispusetiune nimicesce cu totulu libertatea individuale si civile, ca-ci prin denunciari emanate din asemene relatiuni inimice, alegerea indiviloru capabili p^ote fi totud^eun'a impededata.

§-lu 75. . . .

Presidintele: Permeteti-mi dle deputatu, c^o conformu detorintiei mele se ve facu atentu, ca acuma nu suntemu la desbaterea speciale, ci la cea generale, ci cele ce ati binevoitu a le *spune*, au locu la desbaterea speciale.

Em. Stanescu: Onor. camera, eu criticu intregu proiectulu de lege din § in §, si dupace lu voui fi criticatu, voui document^a, ca ac^est'a e unu astfelu de op^u, carele din caus'a partiloru sale defectu^se, nu se p^ote adopt^a de basa pentru desbaterea speciale. Ac^est'a inca e unu modu de documentare! Dupa mine, ac^estu proiectu de lege s^emena unui vestmentu ruptu de *érna*, pre care lu duce *óre* cineva la croitoriu, pentru a'lu repar^a, *éra* ac^est'a i respunde, ca decatu se carp^esca ac^esta ruptura, mai bucosu i face unulu nou, totu cu pretulu ac^el'a (sgomotu).

In catu timpulu este amanatu, d^eca veti binevoit a-mi permite, voui continu^a mane (se audimu!). Dupa § 75 daun'a o rebonifica in prim'a linea ac^el'a, care este indetoratu se veghieze in ac^esta privintia, *éra* nu inspectorulu. Ac^est'a inca e unu principiu deosebitu, ca nu cassierulu, ci celu ce veghieza asupra cassei, adica inainte de t^ote vice-comitele este indetoratu a rebonific^a daun'a, *éra* cassierulu numai in rondulu alu doilea pre langa regresu. Ac^estu principiu e cu totulu nou si va dá ocasiune spre discusiuni f^orte multe, ca-ci vice-comitele se va escus^a de multe ori, ca are multu lucru si ca, fiindu absinte in afaceri oficiali, nu a avutu timpu se tien^e investigatiune inainte de comiterea daunei cu cateva minute, si dupa aceea a affatu cass'a in ordine buna, si alt., pre candu § 73 dice, ca: „cine denuncia pre cineva, si nu p^ote document^a denunciarea, se pedepsesce, c^o litigante,

temerariu, cu una mulcta pana la 500 fl. Si asia nimene nu va pré av^e voia a pasi cu acusa contra vice-comitelui, c^o contra aceluia, care are de a veghi^a asupra cassei. Dupa parerea mea ac^estu § ar' treb^ufi modificatu in modulu urmatoriu: In prim'a linea e indetoratu a rebonific^a daun'a ac^el'a, care administr^eza, si numai in rondulu alu doilea ac^el'a, care este chiamatu se veghieze asupra administratorului.

§ 78 dispune, c^o investigatiunea disciplinaria se ordinez^e adunarea generale s^eu comitele supremu. Ac^est'a de asemenea nu este permis^u, ca-ci dupa ac^estu proiectu, oficialii voru fi de d^oue categorii: alesi si substituiti, respective denumiti. Conformu principiiloru selfgovernmentului, numai jurisdictiunea p^ote ordin^a investigatiune disciplinaria contra oficialiloru alesi si prin urmare comitele supremu va av^e dreptulu a dispune numai facia de oficialii denumiti. Dreptu-aceea, ac^estu § contine *é*ra si n^oue confusiuni de dreptu.

Conformu §-lui 79, adunarea generale alege doi membri in comisiunea disciplinaria, *éra* comitele supremu numesce doi si pre presedinte, prin urmare numesce maioritaea. Ac^estu § arata, ca totu actulu alegerei este ilusoriu. Anume, d^eca ar' si succede cumva comitetului comitatensu a alege contra vointiei comitelui supremu pre vreo cativa individi mai liberali si nedependinti, comitele supremu ar' pot^e elude ac^esta alegere prin comisiunea disciplinaria, a careia maioritate ar' fi numita din partit'a guvernamentale, asia, ca d^eca vreunu deregatoriu alesu nu va fi dupa placerea comitelui supremu, ac^est'a lu va dá sub diferite preteceste pre man'a comisiunei disciplinaria, a careia maioritate const^a din partit'a sa, si asia lu va amov^e numai decatu si se va ingrigi se lu substitue prin vreunulu dintre *ómenii* sei obedienti.

Trecundu la proiectulu de lege alu ministeriului, affu in § 20 din reportulu comisiunei centrale una modificatiune, in carea se dice, ca diumetate din comitetu va consiste din acei cetatieni maioreni, cari voru scⁱ scrie si cetⁱ.

Ac^esta modificatiune a comis. centrale apesa pre poporul tieranu. Nu pot^u pretinde dela elu se scia scrie si cetⁱ; ac^est'a nu s'a recerutu nici chiaru sub regimulu absolutistic. (Una voce din dr^ept'a: Ac^est'a e desbatere speciale!)

Candu s'a introdusu limb'a germana, aceluor'a, cari nu o sciau li s'a concesu unu anumitu timpu, pentru c^o se o invetie, *ér'* acuma, pentru ca nu sciu scrie si cetⁱ, aceia se fia eschisi de a particip^a in comitetu, cari prin esperintie si alte cunoscintie speciali ar' fi p^ote chiamati a intr^a in elu c^o factori capabili (risete in dr^ept'a). Nu e lucru de risu, ca-ci, d^eca locuitorii cetatiloru libere regesci, la cari referesce ac^estu pasagiu, ar' fi numai industriari, comercianti, advocati, medici si alti onoratiuni, atunci da, intielegu ac^est'a modificatiune; inse de *óra* ce mai toti locuitorii cetatiloru libere regesci, si mai alesu cei din cetatile libere regesci din Alföld si Transilvani'a consistu, mare parte, din agricultori, asia sp. es. din Segedinu, Kecskemét, Kőrös si Aradu, nu asiu voit c^o ac^esti agricultori onesti se nu p^ota fi primiti in comitetu numai pentruca, fiindu din timpulu vechiu, nu sciu scrie si cetⁱ (eschiamari din dr^ept'a: Toti sciu!).

Ac^est'a a fostu, in scurtu, punctulu de vedere juridicu, prin care amu aratatu, ca intregulu proiectu de lege din discusiune atatu este de defectuosu, incatu, din punctulu de vedere juridicu, nu lu pot^u adopt^a de basa pentru desbaterea speciale.

Voiu trece acuma la celalaltu punctu de vedere: la analis'a politica (se audimu!). (Va urm.)

UNGARIA. Pest'a 5 Augustu. Diet'a Ungariei se aman^a astadi, primindu observatiune, ca la siedinti'a viitoria se voru conchiam^a deputatii prin diurnale. C. Zichy e denumitu gubernatoriu in Fiume. C. Andrassy va reman^e mai indelungatu in Vien'a. Archiducele Josef regul^eza din Posoniu armat'a honvediloru si regimulu a facutu contractu cu unu consortiu, c^o in 12 dile se presenteze in Pest'a 18.000 cai. Esta *óre* ce semnu e d^eca nu belicu?

Ioane Olteanu, fostulu secretariu alu episcopiei din Lugosiu, e denumitu episcopu alu Lugosiuului, cum scriu diurnalele. —

Cronica esterna.

Contra belicu.

Congresulu ligei internationale pentru pace si libertate, tienutu in 24 Iuliu a. c., emise urmat^ori'a proclamare catra pop^orele Europei:

„Unu belu infricosiatu, unu belu barbaru a proruptu intre d'oue popóre mari, civilisate. Noi nu lu putemu impedeca, elu -si va avé decursulu lui, cu tóte acestea ne amu tienutu de santa oblegaminte, la graniti'a nemidiuocita a natiunei luptátorie, a proclamá de nou, ca astfelu de bele, care au de scopu, nu liberarea popóreloru, ci numai multiumirea ambitiunei dinastice, asemene resbele numai atunci se potu propri, candu popórele posedu dreptulu suveranu preste sórtea sa.

Tocma in momentulu acesta, candu animele germane si franceze se afla in cea mai mare colcaire si unde se dice, ca vorbesce numai tunulu vremu si trebuie se damu acestu cuventu si dreptulu ratiunei si umanitatei, si facia cu satele si orasiile dearse si cu campulu de lupta ce fumega, facia cu macelurile cele spaimentátorie, care le casuina machinele cele nóue de belu derepenatátorie, facia cu depradarile ce le lasa dupa sene rezultatele cele spurcate ale belului, se ne adresamu catra popóre, cá se jure cu noi impreuna serbatoresce, ca voru a lucrá spre a-si luptá una astfelu forma de regimu, care pentru totudéun'a facu imposibile belele aceste intre frati si cari in consunetu cu principiile ligei nóstre de pace si libertate voru duce in fine la statele unite libere ale Europei“. In numele congresului: Iuliu Barny pres., John Rolanday secr. gen., I. Gerber pres. com. locale, I. I. Bohni secr. Madame Mari'a Goegg in numele femeeloru. —

ITALIA. Florenti'a 3 Augustu. Resbelulu a adusu crisa intre poporu si regimu. Poporulu se opune la aliantia cu Franci'a. Garibaldianii se totu arméza si masse de trupe italiane se afla la graniti'a romana pentru a intra spre a protege pe pap'a dupa conventiunea din Septembrie; ér' Garibaldianii spre a ocupa Rom'a pentru Itali'a.

Un'a escadra italiana crucesce la malurile toscane si alu statului besericescu. In Florenti'a cá si in Vien'a se facu pertractari pentru regularea repórteloru de neutralitate (séu actiune) a Austriei, Italiei si Angliei. Angli'a a imbiatu pe Itali'a cu flota. Armarea in Itali'a se intetiesce.

Cu tóte acestea papa a ordinatu o congregatiune generala a conciliului pentru consultarea de o nóua dogma despre misiunile apostolice.

In 15 Iuliu se proclamá de catra 533 membri ai conciliului infalibilitatea papei cu tóta pomp'a, pre candu 114 membri parasisera Rom'a si episcopii romani gr. cat. mai inainte. Numai doi, din cei de facie, unu italianu si unu americanu votara cu „non placet“. Si cu tóte manifestatiunile lumei civilisate din tóta Europ'a totu se facu concludu si pentru dogm'a infalibilitatii papei. — Acum óre cum va deveni lucrulu déca garibaidistii voru ocupa Rom'a?

NB. Repórtel principalu de coróna prusianu dovedescu, ca divisiunea gen. Douai érá numai de vreo 12 mii, pre candu prusienii aveau facia 3 corpuri (120 mii fetiori), si totusi cu greu putara luá positiunea la Geisberg, care perduta sili pe francesi a se totu retrage la alte positiuni, aperanduse in retragere in contra la vr'o 250 mii germani. —

Prusianii au perdutu numai in respingerea lui Mac-Mahon 7000 ómeni; alte perderi cumplite si la Saarbrücken.

Mai nou. D. Dr. Iosifu Hodosiu trece la Bucuresci la sesiunea academiei scientifice romane, careia ei dorimu cele mai salutarie si — mai mangaitórie rezultate, fiinduca e uniculu institutu ce mai insufla una sperantia in viéti'a cultu-rei nationale! — —

Unu aeru recoritoriu sufla si preste tóte partitele din Romani'a; toti se apropia de procesulu unirei in cugete si in simtiri. Calea ferata Galati-Tecuciu si Mizilu-Buzeu-Brail'a, linia Bucuresci-Ploiesci cu Mizilu se va pune in cerculatiune publica. —

Nr. 2406/530.

3—3

Publicatiune.

Din partea directiunei de bai reg. ung. din Clusiu se face publicu cunoscutu, cumca in 22 Augustu 1870, pe calea oferteloru in scrisu, se voru da in arenda **bunurile** asia numite ale **Fa-**

garasiului, respective bunurile pignoratitii erariali din Sambat'a, luate indereptu dela eredii br. Iosifu Bruckenthal, séu in grupele dominale puse mai diosu séu si deosebitu bunurile diacátorie in comunele singurite, si adica, dela 1 Ianuaru 1871 pana la finea lui Decembre 1876, adica pe 6 ani; si adica:

I. grupa.

	aratura holde stanj. □	fenatia holde stanj. □	pasiune holde stanj. □
Sambat'a infer.	371 500	154 1404	— —
Dragusiu	— —	24 1246	— —
Vistea super.	— —	69 950	— —
Bessenbacu	34 228	58 1382	— —
la olalta	405 728	305 4982	— —

Pretiuulu strigarei e 1500 (una miia cinci sute) floreni v. a.

II. grupa.

Ucea inferióra	214 114	145 1178	101 1000
Ucea superióra	— —	— —	1134 300
Corbu	— —	— —	16 1264
Scoreiu	34 675	107 1484	— —
la olalta	248 789	252 2662	1251 2564

Pretiuulu strigarei e 1500 (una miia cinci sute) floreni v. a.

III. grupa.

Vaidafalva	102 393	37 7	291 175
Iassi	82 600	51 254	— —
Hurezu	— —	2 1131	— —
Margineni	— —	— —	40 —
la olalta	184 993	90 1392	331 175

Pretiuulu strigarei e 800 (optu sute) flor. v. a. Partea de posesiune dela Becleanu de 10 pogóna, 1124 stanjini □ pamentu de aratura si 12 pogóne, 994 stanjini □ fenatia.

Pretiuulu strigarei e 60 (siese dieci) flor. v. a. Mai incolo pe calea licitatiunei publice, precum si pe calea oferteloru inchise, facute in scrisu, se voru dá in arenda la celu ce va da mai multu, asemenea pe 6 ani, adica dela 1 Ianuaru 1871 pana la finea lui Decembre 1876, urmatóriele bunuri dominale:

A. In Sambat'a de diosu.

- trei mori cu 11 róte.
- dreptulu de carciumaritu.

B. In Vistea de susu.

Una móra cu d'oue róte.

C. In Vistea de diosu.

Dreptulu de carciumaritu.

D. In Bessembacu.

Dreptulu de carciumaritu.

E. In Ucea de diosu.

- trei mori cu 7 róte.
- dreptulu de carciumaritu.

F. In Scoreiu.

- un'a móra cu d'oue róte.
- dreptulu de carciumaritu.

G. In Nagy-Vajdafalva (Voivodeni).

- d'oue mori cu patru róte.
- dreptulu de carciumaritu.

H. In Iassi.

- un'a móra cu una róta.
- dreptulu de carciumaritu.

I. In Becleanu.

Un'a móra eu trei róte.

K. In Sambat'a de diosu.

D'oue vami de tergu de tíera. Pretiuulu strigarei e 230 fl. v. a.

L. In Voivodeni (Nagy-Vajdafalva).

Vama de tergu. Pretiuulu strigarei e 260 fl. v. a.

La pertractarea pe calea oferteloru in privinti'a partiloru de dominie mai susu insierate, póte fiacare luá parte, cure e aptu dupa legile civile de a luá arende, care póte depune securisarea defipta si care -si documentéza in privinti'a acést'a bun'a conduita si putinti'a de avere cu atestatu, facutu de deregatori'a respectiva.

Se provóca dara toti doritorii de a arenda, cá se-si dè in laintru ofertele sale in scrisu, provideute cu timbru de 50 cr., pana la diu'a determinata, adica pana la 12 óre de amédi ale dilei de 22 Augustu, la oficiulu silbanalu (de padure) r. ung. din Fagarasiu.

In ofertele scrise trebuie se se numésca acuratu grup'a de posesia, pe care au de cugetu a o lua in arenda; sum'a ofertei de arenda trebuie se se scrie nu numai cu cifre, ci si cu litere regulatu;

mai incolo langa ofertu trebuie se alature, cá vadium, 10% din sum'a ofertului anualu in bani gata, in obligatiuni de desarcinarea pamentului, séu in obligatiuni de statu de calea ferata maghiara, dupa cursulu bursei, computatu din diu'a aceea; si in fine trebuie se se pronuncie, cumca oferentele recunósce conditionile de arendare si le primesce pe acele preste totu, care sub órele ordinare de oficiu se potu vedé in oficiulu cancelariei directiunei de bai r. ung. de aici si la oficiulu r. ung. silbanisticu din Fagarasiu.

La pertractarea licitatiunei publice a bunuriloru dominale sub conditionile de mai susu are vóia fiacare a licita, care va dá comisariatulu licitatoriu inainte de pertractare 10% vadium din pretiuulu strigarei.

Ofertele in scrisu putenduse inca dá in laintru la pertractarea cestiunatei arendari a bunuriloru dominale, se face observarea, ca la ofertulu provideutu cu timbru de 50 cr. trebuie se se adauga atestatul mai susu atinsu dela deregatori'a si vadium de 10% la pretiuulu apromisu de arenda, ofertulu de sub sigilu inse inainte de inceputulu licitatiunei trebuie se se astérna comisariatulu respectivu.

In fine se observéza, ca partile mosiei se potu exarenda séu in grup'a intréga séu in deosebi bunurile diacátorie in comune singurite, asemenea si bunurile dominale séu la olalta séu dupa comune, asia dara ofertele inchise in scrisu se potu dá si deosebitu pentru partile de mosii numite mai diosu:

Numele comunei si alu partii mosiei Pretiuulu strigarei fl. v. a.

- Diacátorie in Sambat'a de diosu 1515
- Fenati'a din Dragusiu 120
- Loculu de cositu din Vistea de susu —
- Diacátoriele in Bessenbacu 530
- Cele aflatórie in Ucea de diosu si pasiunile de munte tienatórie de acele 1240
- Pasiunea din Ucea superióra —
- Pasinnea din Corbu —
- Cele diacátorie in Scorei 301
- Proprietatile intregi din Voivodinei dimpreuna cu pasiunile cu numele Mosiu si Mosiuletii 420
- Fenati'a din Hurezu 10
- Pasiunea de munte cu numele Nimaia in comun'a Margineni 80

Pretiuulu strigarei locuriloru diacátoria sub Nr. 3, 6 si 7, precum si a bunuriloru dominale, se potu luá in cunoscentia la oficiu r. ung. silbanalu din Fagarasiu.

Clusiu in 15 Iuliu 1870.

Dela directiunea de bai r. ung.

Publicatiune de arenda.

Folosirea fontaniloru de apa minerala din Valcele (Elöpatak), incependu dela diu'a St. Georgiu a anului viitoriu, se dá in arenda celui ce va dá mai multu, pe 6 ani viitori, urmati dupa olalta, prin licitatiune, care se va tiené in 18 Septembrie anulu curgatoriu in Elöpatak.

Atatu cei ce vreau a luá parte la licitarea arendei acesteia, catu si cari dorescu a vedé tóte puncturile conditioniloru darii cu arenda si in specialu, le póte vedé pe aceste la proprietarimea de bai in Elöpatak, in Brasiovu la cancelari'a schimbatoriuului de bani C. Steriu, — in Sangeorgiu de Sepsi in oficin'a negutiatorésca a dloru Bogdanu.

Proprietarimea bailoru de ape minerala din Valcele (Elöpatak), din siedinti'a tienuta in 24 Iuliu 1870.

1—4

Augustu Ulltz.

CURSURILE

la bursa in 9 Aug. 1870 sta asia:

Galbini imperatési	— —	6 fl. 02	cr. v. a.
Napoleoni	— —	10 " 23 1/2	" "
Augsburg	— —	126 " 50	" "
London	— —	127 " —	" "
Impromotulu nationalu	— —	63 " 40	" "
Obligatiile metalice vechi de 5%	— —	53 " 50	" "
Obligatiunile rurale ungare	— —	72 " —	" "
" " temesiane	— —	68 " 50	" "
" " transilvane	— —	67 " 50	" "
" " croato-slav.	— —	— " —	" "
Actionile baneci	— —	665 " —	" "
" creditului	— —	239 " 75	" "